

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
1 an ..... 20 cor.
6 ..... 10 cor.
3 ..... 5 cor.
2 ..... 2 cor.
De Duminică pe un 4 cor.
România și străinătate pe an
40 franci.

Scripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:
de un și gir garzond: peana dată și
lucru; a doua oară 12 bani; a treia
oară 5 b. de licență publicitară.

Atât abonaamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru orase și comitate
Scrisori extracoste nu se primesc

Dependența economică.

(Us) In situația noastră exparlamentară preocupat chestiunile noastre particulare așa s'a întâmplat de chestiunile de ingeneral n'au fost cultivate în ziaristica noastră. De exemplu chestiunea teritoriului pare a nici nu ne privi pe noi. În un deputat de al nostru, căruia e în cel mic politica noastră, chestionat de un ziarist, că ce atitudine vor lua față de Români în chestiunea vamală a fost silit să o mărturisească, că nu poate pronunța, până nu va studia afacerea Maghiarilor ca și toate chestiunile, și chestiunea teritoriului vamal o consideră din punct de vedere pur maghiar, și la aceasta față noastră trebuie să aibă cuvânt în căci e vorba și de interesele noastre economice, care nu pot fi absorbite în interesele politice de rasă ce se face în palatul de pe malul Dunării.

Sub era comuniunii vamale Ungaria ca agricultură și-a aflat piața sigură pentru produsele sale agricole în Austria și vice-versa: Austria ca și țară industrială și-a aflat piața sigură pentru produsele sale în Ungaria. Sub acest raport de schimb în Ungaria înflorit agricultura, iar în Austria, țara și astfel — s'a îmbogățit una pe alta. S'ar fi îmbogățit Ungaria și mai mult dacă specula mercantilismului nu ar fi existat în agricultura noastră. Pentru paralizarea acelei specule mercantile s'a format unismul unguresc dela care așteptam emanarea agrară. Scutită de exploatarea speculei mercantile și cu o piață liberă de vamă, agricultura Ungariei avea să iee avânt tot mare și în sfera acestui avânt ajungând și noi Românii popor per eminentiam agricultor.

Politicianii maghiari dominanți sacrifică totul pentru politica de maghiarizare, și interesele economice ale țării. Ei în Ungarie independentă ce involvă în și teritoriu vamal independent, de aceea răspunde Schönaich ministrul din Viena: „possumus, comuniunea vamală e chemarea unității monarchiei. Așa se lovește cap politica de independență din Budapesta cu politica monarchică din Viena peste interesele noastre economice.

Limitarea teritoriului vamal dintre Ungaria și Austria ar avea de urmare războiul vamal din care ar eși bătută la noi agricultura. În Austria industria, va să zică și iclătoarea talpa țării, căci în Austria industria și în Ungaria țărănul, este talpa țării. Închide în Austria multe fabrici, morile se prelucrau produsele agronomului nostru și mai bine; unde să plecăm de aici și să mergem la piață cu bucatele, vinul, lâna, lemna și alte produse ale țărănului nostru? În România n'avem ce căuta, nici în Rusia, și mult în Macedonia, dar cu acela iar nu

facem parale, căci mănâncă masline și ce-țel mai trebuie asupra, fură. Ar bancrota ce e drept fabricantul din Austria, dar ar bancrota și plugarul din Ungaria, în special poporul românesc ar rămânea la sapă de lemn.

Pe ruinele agriculturii ungare s'ar ridică apoi o industrie în Ungaria. Până când însă acea industrie ar ajunge să iee concurența cu industria apuseană și să cucerească pentru sine piețele din Balcani, — căci la alte piețe nu poate conta — și să înlocuiască în economia ungară resursele de venit date până acum de către agricultura de astăzi, — dacă va ajunge, — Ungaria de astăzi s'a mănăcat pe sine însăși spre a fi înlocuită cu o nouă Ungarie industrială care se va deosebi cu totul de Ungaria cum și-o închipuiesc politicianii budapeșteni de astăzi și adevărat va fi noua Ungarie jidovească, căci ei dispun de capitalele trebuincioase pentru crearea unei industrii și superbul țărăn maghiar ar deveni iobagul modern al capitaliștilor jidovesi, în loc de maghiarizarea Ungariei prin industrie ar urma jidovirea și cozmopolitarea ei.

În special pentru noi Românii ar fi fatală deruta agronomică, căci noi nu avem industrie. Avem să pierdem dar totul fără a primi măcar ceva echivalent din avantajele în care ar ajunge industria ungară prin încetarea comisiunii vamale. Și ne mai temem, că aceasta industrie jidovească ajunsă la largul ei, ar fi usurară, sub scutul vamal ar exploata piețele agricultorului.

Vorbind de interes românesc în chestiunea vamală, să ne fie permisă o mică digresiune. Adevărat că frații din România ar avea câștig din nenorocirea noastră economică, anume deoparte s'ar libera de șurubul unguresc ce prin legătura sa monarchică apasă exportul agriculturii române în apus; ear de altă parte ar putea da avânt industriei sale, ca să ia concurență în orient cu industria maghiară care va fi mai slabă decât cea austriacă.

Și șurubul e, că guvernele ungare pun fel de fel de pedeci exportului românesc, astfel, că cu toate piețele splendide ce le-ar avea în Austria și Germania și cu legăturile lor de comunicație directă cu Berlinul, nu pot face nici o ispravă, căci întrevine diplomația externă mânăta de guvernul ungar și împiedecă esportul românesc. Prin încetarea comuniunii vamale ar înceta și bariera ungară și România ar deveni liberă concurentă a exportului nostru agricol în apus, s'ar îmbogăți România pe conta noastră și frate de frate, dar brânza-i pe ban!

În sfârșit România cu o politică isteată poate să-și afle cale în apus și peste, ori alături cu șurubul ungar, ținta ei economică însă are să fie crearea unei industrii cu care să domineze piețele Orientului.

Altfel scriitorul acestor șire este popă și n'are pretenția de a dogmatiza principiile economiei noastre naționale, ci își expune

modestele sale păreri, ca cei chemați a reprezenta interesele noastre economice în parlament să grăbească cu studierea cauzei, ca în perfectă cunoștință de cauză să o reprezinte și toți cei-ce înțeleg rostul interesului cel mare economic legat de aceasta chestiune, să vină întru ajutorul deputaților noștri prin prealabilă schimbare de idei, în ziaristica română. În toată lumea astfel se pregătesc lucrurile. Politica o face poporul românesc, deputații sunt aleși să o reprezinte acea politică în parlament. Fără acest concurs general la clarificarea chestiunilor politice, deputații nu ar avea rază în misiunea lor de reprezentanți ai poporului.

Și încă ceva: raliere în jurul industriei, asociațiuni, societăți, particulari, e timpul suprem să luați serios creșterea clasei industriale, căci Hanibal ante portas!

ÎN STARE ESECȚIONALĂ.

Pentru rezolvirea chestiunii naționalităților, cum o numesc guvernarii, au o singură panaceă: temnița. Și ni-se, pare că, deși n'avem azi guvern, totuși există factorii cari și-au luat de țintă rezolvirea acestor importante chestiuni: procesele curg cu droaia...

În fie-care zi aproape ne vine unul și unul surprinderii, investigații și molestării din partea procuraturii din Oradea. Și când vedem, că pentru-ce lucruri ne fac procese, când ne asemănăm scrisorile noastre cu scrisorile lor, ne vine a crede că un adevărat *statar* e instituit față de noi.

Ținta lor, nimicirea presei noastre, e evidentă. Înzădar, noi jurnaliștii români, ducem circumspecțiunea de stil, de a ne feri de paragraful legii la adevărată artă, pe care o cunosc numai cei ce-au muncit în redacțiile ziarelor române, înzădar ne moderăm, îndulcind cât se poate fraza în care ne îmbrăcăm cugetarea de multe-ori atât de amărită la vederea meschinărilor cu ce trebuie zilnic să ne ocupăm — înzădar, ingeniositatea noastră e întrecută de ingeniositatea procurorilor de a afla nod cu ori-ce preț în papură... Într'un proces mai recent al redactorului nostru responsabil, terminat cu achitare, se ilustrează clasic modul cum se fac aceste procese. Procurorul a încriminat articolul pe cuvânt că conține agitație în contra unei clase. Senatul de acuză al tribunalului îl absolvă pe autor, ne-aflând în articol nici măcar aparența culpei pentru acest soi de delict. Procurorul apelează la tablă și aceasta în înțelepciunea ei află în articol agitație contra ordinațiilor legale, și-l pune pe autor sub acuză. Vine ziua pertractării. Îndată la început, se observă că cvalificațiunea tablei e imposibilă, nici vorbă nu e de vre-o ordinațiune legală. Procurorul atunci face a treia cvalificațiune, agitație contra naționalității maghiare, un fel de alifie bună pentru ori-ce rană. Nu se pomenea însă nici cu un cuvânt și nic

măcar cu aluzie naționalitatea maghiară. Ce puteau să facă alți bieții jurați, decât să achite pe acuzat. Legea penală însă nu stabilește în sarcina erarului nici un crucer spese în cazul când acuzatul câștigă procesul. Cu ce s'a ales deci acuzatul și atunci când a fost mântuit? Cu sute de florini spese, trăit două ani de zile, pe la judecătorii, aci la Arad, aci la Orade și ținut în evidență ca un făcător de rele. Vădit, prin urmare, că este calea cea mai sigură a nimici oamenii și instituțiunile în chipul acesta.

Din 1867 încoace zeci, ba sute de bărbați Români au suferit amarul temnițelor, toți pentru vina: c'ar fi agitat contra naționalității maghiare. În același restimp, nici unul, zi: nici un singur, nu condamnat, dar măcar caz de proces pentru agitație contra naționalității române, nu s'a intentat. Cum? Doar în presa maghiară nu se scrie împotriva noastră? Dar cine dintre noi n'a citit inzultele cele mai revoltătoare în paginile acestei prese? Cine ar putea arăta ziua, când într'un jurnal ori altul nu suntem batjocorțiți și făcuți de ocară într'un chip de care numai impertinența ovreiască e capabilă.

Nici un fir de păr însă nu i-se clătina nimăru, dincontră câte săcături nu și-au întemeiat pentru meritul de a ne fi inzulțat pe noi, viitorul.

Toate semnele dovedesc prin urmare că suntem puși în stare excepțională, că este dată lozinca de nimicire contra presei noastre.

I-a încurajat pe șovinisti îndeosebi cazul «Tribunei» din Sibiu, care l-a sfârșit a subcombata sub loviturile continue ale procurorilor.

Intrebarea e numai, cred stăpânitorii nostri că prin revenirea la aceste apucături medievale, la aceste mijloace reacționare servesc vre'un bine oare-care, al țării, ori chiar al Maghiarimei însă? Vorba lui Chesterfield «Iucruri d'astea par'c'am mai înțâlnit undeva în istorie». Să-și fi uitat oare propriul lor trecut atât de mult, încât să nu mai cunoască filozofia ce residă în mușegaiul temnițelor? De ce vestejitu-s'a floa-

rea neamului lor zeci de ani în întunericul temnițelor, ca din suferințele lor să nu se scoată învățăminte?

Nu, domnilor procurori, nu se pot omorî ideile, și juste ori nejuste, cel ce vrea în chipul acesta să le sufoce, se face agitator cel mai fervent al lor.

CRIZA.

Așa s'a întâmplat, cum am zis noi ieri. Conte *Andrássy* n'a primit însărcinarea pe baza programului regesc, n-a depus însă rolul său de mandatar al Coroanei. Comitetul executiv al coaliției și partidele opoziționale vor ține sfat, dela care însă nu se poate aștepta să fie mai transigente în principii ca și însuși *Andrássy*. Conferința de mâine, are prin urmare mai mult menirea a demonstra din nou înaintea Coroanei unitatea majorității parlamentare, decât să-și reducă pretenziunile la nivelul programului Majestății Sale, unde ar trebui reduse ca *Andrássy* să poată căpăta însărcinarea pentru formarea cabinetului.

Cabinet mixt.

Planul Tiszaistilor este, că după constatarea imposibilității ministerului de coaliție, să alcătuească un ministeriu *liberar-agrar-clerical*. În constelațiunea actuală ei să gândească încă tot la *Burián István*, în cabinetul căruia ar lua loc contele *Zselénszky Robert* ca ministru de agricultură și contele *Zichy János* ca ministru a latere. Cu aceea sunt în curat că ministerul acesta n'ar putea exista față de opozițiunea coaliției, dar aceasta nu-l eșoază, pentru-că simplamente dizolvă Dieta și intră în nouă luptă electorală cu devize agrare și clericale. Contează, să câștige prin *Zselénszky* pe economi și prin *Zichy János* pe clerul catolic către garda liberală alul Tisza, și în chipul acesta să creeze earăș majoritate bazei 67-iste.

Ministrii cabinetului mixt.

Planul e așa de înaintat, în cât sunt împărțite deja și rolurile. Ministru-președinte ar fi baronul *Burián István*. De numele acesta nu se leagă necondiționat, dar deocamdată nu este altul. Internele ar fi în-

credințate lui *Sándor János*, cumnatul telui Tisza, și și-s'ar da de ajutor *Viktor*, fișpanul Timișorii, ca secretar. Acesta ar fi șeful cancelariei electorale. Poziția aceasta s'a făcut demn prin că din Timiș au fost liferați mai mulți meluci. Portofoliul ministrului de agricultură e merit contelui *Zselénszky Robert*, latere contele *Zichy János*. Ministru de vezi ar fi din nou baronul *Fejérváry*, ministru de comerț *Láng Lajos*, ministru de finanțe *Hegedüs Sándor*, ministru de justiție *Nagy Ferencz*, ministru croat *Mich Miklós*. Pentru portofoliul cultelor aflat om, pentru-că trebuie om cleric al, și d'acesta e cu greu de aflat.

Cătra

Contele Tisza *István Sámháta* își va mas bun dela ministeriu. Ceas de ceas s'numirea noului cabinet. Lucruri pozitive știu, dar toate presemnele arată, că e sfârșite.

Rezistență

Comitetul opoziției unite a ținut ș care cu mare liniște s'a luat la cunoștința regelu. Rezultatul negativ va fi a noștință și partidelor separat, cari, se primi vestea cu același sânge rece, ca tal opoziției unite. Rezultatul n'a cauză șovăire printre opoziționali. Opoziția un mânia și mai departe la olaltă, ca opoziționară. Cabinet nu va voi să forme are de gând a face imposibilă viața guvern.

Punerea sub acuză a guvernului

Kossuth a anunțat la ședința de e rea regelu adusă de *Andrássy*. Regele concede. Comitetul era pregătit pentru

Comitetul rămâne și pe mal de lângă vechiu-i punct de vedere; coaliția ținută în organizarea-i veche. S'a hotăr vernal Tisza să fie pus sub acuză.

Un politician maghiar a primit dir epistolă, care arată, ce bine sunt translațianii. În epistolă se spun urm

— Mă mir, că D-voastră mai diburați în Budapesta, că în Viena șicine e cu situația. Aici doar se știe, ce se va în Budapesta zi de zi.

Luni i-se aduce la cunoștință lui că nu se dă nici o concesie.

Marți încunoștințază *Andrássy* pe unită despre acest fapt.

O COMOARĂ DE ARTĂ.

— Album de țesături din Sibiu. —

Nu se poate pune la îndoială, decât de cutare ambițios care nu cunoaște împrejurările sau nu le poate judeca bine — că viața culturală a neamului românesc e strânsă în București, focarul vieții politice a Românilor neatârnați. Toate celelalte centre, care mai sunt, și e bine să fie și mai multe, cât de multe, trebuie să se subordoneze acestuia, direcției sănătoase ce pleacă din București. Cel dela Brașov, dela Sibiu, dela Blaj o știu, cel dela Iași, vor ști-o neapărat și ei. Cel mai mult dintre scriitorii buni de astăzi se află în capitala României, și, câtă vreme acest fapt nu se va schimba, direcția va porni de aici. În literatura propriu zisă, ca și în deosebitele ramuri ale științii.

Este oare și căldura pentru literatura românească, pentru lucrurile înalte și nobile ale neamului, mai mare în acest București? Credem că nu. O literatură poate trezi sentimente de iubire sau într'o clasă ce s'a ales din mijlocul poporului sau în masele acestui popor chiar. Pe mulțimile dela sate, din nenorocire, nu ne putem răzima până în viitorul foarte îndepărtat când cultura, în loc să i prelingă, va străbate și va trăi în ei, până în vremea când ei vor fi scutiți de veșnica frică a foamii. Rămâne clasa înțelegătoare, care-și zice inteligentă, cu multă bunățate pentru sine însuși, sau intelectuală, — cu cât mai multă încă! Cel mai bun înțelegător sunt aceia cari simt românește, fiind din bun și vechiu neam românesc, cari n'au avânturi de lăcomie sau de stăpânire și trăiesc modest o viață de gânduri, cu o fami-

lie mulțamită, între patru pereți curați și veseli. În București însă mulți oameni de aceștia nu veți găsi; afară de câțiva studenți, câțiva profesori de cei mici, — ce pustiu de prosă sacă, crudă, nemiloasă!

Ici și colo în provincie poate fi mai bine: Insule înflorite de oameni buni, luminați și — luminoși, răsăr din turburea mare a politicienilor sfântuitori, a jucătorilor de cărți și a burghezimii străine. În Ardeal, chiar pe alocuirea în Bucovina, să zic: și în Banat, e mai bine. Anumite împrejurări politice deschid și mai mult inima pentru acel graiu scris, strângând ce e mai bun, mai adânc, mai sfânt în gândirea omului, care se chiamă literatura.

Și tot acolo, pornind din același avânt — în sine mai mic de cum îl dorim, dar mare față de halul în care zace Româniea cealaltă — se ivesc planuri care s'ar părea aiurea iluzia zădarnică a unui visător, și acele planuri, hrănite luni, ani de zile, în cercul restrâns al prietiniel, iese la iveală apoi înaintea tuturor prin fapte. Prin fapte de acelea care ar trebui să uimească, dar nu uimesc pentru-că acolo unde au fost săvârșite, lumea le discuta și aștepta de mult, iar dincoace ele sunt abia cunoscute și foarte neîndestulător prețuite. Când ai la îndămână mijloacele unei Cărmuirii mai totdeauna risipitoare sau sprijinul unei Academii bogate, firește că poți face multe, — une-ori și bune; sau ești foarte vinovat dacă nu le faci. Dincolo însă, banii sunt scumpi și puținți, și în strângerea lor pentru o asemenea faptă culturală e o întreață poveste de harnicie nerăsplătită și de curată credință, care înduioșează.

Nu voiu vorbi de „Enciclopedia” cu care ne-au surprins anii trecuți Sibiu ceastă d'ntăiu „Enciclopedie” în românește — căte-va însușiri și multe defecte, care deslășite pe larg și deplin, deosebit. Aici să arăt ce este noul dar al aceluși Sibiu nesc: „Albumul artistic reprezentând șederii și țesături după originalele țărănești tocmite din încredințarea comitetului Reunionei agricole române din Sibiu de D. Comisefor la Seminarul Andreian și președiu Reunionei”.

Cine știe ce e costumul românesc sunt podoabele lui! Le vezi când treci sura prin sate sau cu trenul prin gârși. Doamnele române din București făcuseră cu ei. Apoi l-au părăsit. Societatea bucureștă „Furnica”, întemeiată în acele bune de încălzire trecătoare, tot mai are o pe calea Victoriei și furnizează postav pentru unele uniforme de școală. Ba mai o societate în București. Se organizează poziții, în care se cumpără, pentru ochi bucăți ciudate, precum s'ar cumpăra un chinez sau o cutie de lac negru venită ponia. S'a tipărit, de d-na Marghiloman, mic album de modeie, care nu s'a prea dit. Despre originalitatea, bogăția, și țărancele noastre din munte, nu domneș adevărate și îndestulătoare.

Păcatul acesta de uitare și despretorește și creșterii greșite a stratului societății noastre și spiritului practic sau ce domnește printre funcționari și în zime. Dar în fond Românul e bun și lui se câștigă ușor. Pentru aceasta trebuie

Miercuri Andrassy, dă de știre regelui că
ia unită în așa împrejurări nu vrea să for-
cabinet.

Soț se va designa noul ministru președinte.

Vineri va fi denumit noul minster.

Sâmbătă își va lua adio Tisza dela mi-
mul.

Luni se va arăta noul ministeriu în cameră.

Moțiunea Derschatta.

Reichsrathul a primit cu mare majoritate
nea Derschatta, în care se protestează
na concesiunilor militare Maghiarilor, fiind-
dacă domnitorul ar ceda, atunci mai bu-
primele separarea completă de Ungaria.
S'a exmis o comisie, care să revedieze dua-

Țesături și cusături naționale în Transilvania.

București, 21 Martie.

Luni Academia Română a ținut ședință
ică sub președinția d-lui Ion Kalinderu. A
it dl profesor G. Tocilescu despre: „Câte-va
nptiuni și documente privitor la Istoria Ro-
lor“, care va apare rezumat în „Monitorul
ial“, iar dl președinte Kalinderu a remis
demiel o colecție și un album de țesături,
suri și broderii naționale din Transilvania
ngaria, oferite de dl profesor D. Comșa din
iu.

În privința acestei lucrări, dl Kalinderu a
unicat, că e făcută de dl Comșa, din însă-
rea și cu cheltuiala Reuniunii agricole din
iu, care înțează din 1886 și are de scop
movarea agriculturii, și în genere îmbună-
rea vieții economice a sătenilor. Pentru atin-
ea acestei ținte reuniunea ține întruniri și
ferențe prin comune, organizează expoziții
premiu, concursuri de vite, cursuri de altoit
lele menite a instrui pe țărani.

Aflându-se ast-fel în relațiuni neconținute
sătenii, și apreciind însemnătatea cusături-
reuniunea a hotărât de mult publicarea
album, care încă n'a putut începe serios
cât din 1902. — În acel an societatea, îm-
ună cu Reuniunea meseriașilor Români, a
organizat o expoziție industrială la Sibiu, care
ntrecut ori-ce așteptare. Această manifestare
ernică a activității românești, a oferit apoi
otivele pentru album, care are o copertă ad-
rabil executată și cuprinde 40 de planșe cu
terite modele, precedate de o prefață și un
urăr. Înainte, în care dl Comșa se ocupă în
sături generale de sculptură, arhitectură,
ctură și celelalte industrii casnice la Români.

Colecțiunea cuprinde tot atâtea modele de
sături și broderii, unele mai frumoase de

cât altele, alcătuiind împreună cu albumul un
monument al gustului artistic și destoiniciei fe-
meel române, și chiar al istoriei noastre națio-
nale. Lucrarea e totodată o mărturie a stăruin-
ței și puterii de muncă a puținilor cari au
plănuț și executat. În deoseb. dl Comșa are
drept la recunoștință, împreună cu Reuniunea
agricolă, și merită a fi încurajați de Academie
și pe altă cale, dacă e posibil.

În privința țării noastre, dl Kalinderu a
adăugat că broderiile și cusăturile sunt tot atât
de r spândite, mai ales în regiunile de munte.
Am avut de asemenea expoziții, în cari au stră-
lucit produsele acului și răsboiului femeel ro-
mâne de aici, și s'au dat la iveală și unele lu-
crări în general celele Sibiu, de către dl
Niculescu și de d na Eliza Marghiloman, cari au
avut rezultate destul de bune, și nu sunt atât
de bogate în culori și în modele.

Albumul sibiian întrece însă și alte pu-
blicațiuni de această natură, cum sunt: ome-
niento de l'industrie domestique sutheniene de
Wierzbicki, ornements des arts et métiers des
slaves du sud de Lay și ornament de l'industrie
domestique dela Houpie de Dr. Perlssky. Ace-
asta din urmă cuprinde în 40 planșe 128 mo-
dele din cari 39 sunt românești, 38 fără indi-
cația naționalității, 26 modele de pe trei cămași
aduse din Siberia, 6 ungurești, 3 săcuești, iar
restul săsești, slovace, croate, etc.

Albumul din Sibiu e în acelaș timp un
puternic îndemn de a nu lăsa să piară această
frumoasă îndeletnicire națională, care dezvoltă
gustul artistic și ridică în cât-va și bunăstarea
materială, împedecând cheltuelile pe produse
străine, cari nu sunt nici atât de trainice nici
atât de frumoase. Ele mai au avantajul că im-
podobesc cu un lux sănătos, care se întemează
pe destoinicia și munca proprie.

Așa cum se prezintă, albumul e aproape
complet în privința cusăturilor și broderiilor,
cel puțin pentru Transilvania și Ungaria. Pentru
a se vedea tot simțul artistic al sătenilor,
e însă nevoie a se aduna și publica și partea re-
feritoare la celelalte industrii, cum e olăria,
sculptura și pictura, pentru care există un ma-
terial bogat. Îndeosebi sculptura, în lemn e bine
reprezentată în comunele de pe valea Prahovei,
din care s'a introdus unele modele la castelul
Peleş, în părțile exterioare, după chiar dorința
M. S. Regelui.

La sfârșit dl Kalinderu a făcut urări, ca
țesăturile, cusăturile, și broderiile naționale, a-
tât de admirate de alții, să fie cât mai mult
introduse în toate clasele sociale. M. S Regina
a dat de mult exemplul, întemeind totdeodată
societatea „Furnica“ de sub președinția d-nei
Elena Cornescu, care împreună cu d-șoara Ra-
coviță, își dă mult osteneală pentru răspândi-

departe. Nu s'a trufit, ci scrie numai așa în
prefața Albumului, după ce pomenește de „dra-
gostea mare pentru țărâni“ și „voința neîn-
duplecată de a-i veni în ajutor cu ori-ce preț“:
„Provedința mi-a rânduit să văd pângăindu-se
rodul atâtor ostenele“.

Ce e această carte? Etnograful ca și ar-
tistul ar putea scrie îndelung asupra ei. E, în
40 de planșe, lucrute cu o exemplară cinste și
o fineță care nu rezultă mai puțin de știința cro-
molitografului decât din luarea aminte a su-
praveghetorului, *antologia* — și e potrivit cu-
vântul, căci „anthos“ e floare, — antologia me-
șteșugului de colorat, de izvodit, de potrivit de
lucrat cu dragoste și mândrie al țărâneli noas-
tre. Din crucițe, din liniuțe, din pătrate, din
fire de culoare, din linii armonice și nou ame-
stecate, din jocul câtorva culori puternice, —
printre care „aristocraticul“ Ținut de țărâ-
nime al Săliștei alege negrul, se alcătuește o
epopeie a tonurilor tot așa de mândră ca aceia
cu care în primăvară Dumnezeu binecuvintează
câmpiile ce le-a dăruit Românilor.

Asta e albumul. Și știți, el costă 60 de
lei. Și peste 18,000 de lei s'au cheltuit ca să-l
facă, și în el zace un entusiasm curat care nu
se poate plăti cu bani. Și voi veți ceti aceste
rânduri și veți putea vorbi de albumul pe care
nu-l veți fi văzut, veți căuta să-l căpătați în dar
dacă se poate, și veți lăsa pe vizitorii fără so-
coteală să se descurce dela sine. Așa s'a făcut
și așa se va face. Căci altfel nici n'am fi noi
unul din cele mai nenorocite popoare de pe
lume și cele mai înapoiate.

N. Iorga.

rea cusăturilor, și au de gând, după-cum am
auzit, să publice chiar un album. Mai există
societatea „Albina“ a d-nei Eliza Marghiloman,
care a luat o parte atât de strălucită la „Expo-
ziția agrară“ din anul trecut. Ar mai fi apoi so-
cietatea „Munca“ de sub președinția d-nei ge-
neral Fălcoianu, și toate școalele profesionale
de fete, cari încă pot contribui la propagarea
lucrărilor femeestii de mână.

Răsboiul ruso-japonez.

— 21 Martie.

Rușii continuă răsboiul.

Petersburg. Consiliul de război cu un
singur vot contra a hotărât, că răsboiul tre-
buie continuat cu cea mai mare energie.
Prin mobilizare se va înjgheba o nouă ar-
mată de o jumătate milion.

Condițiile de pace ale Japoneseilor.

Paris. *Matin* publică condițiile de
pace ale Japoneseilor după sorginte
japoneză.

1. Rusia absta dela contractul fă-
cut cu China în chestia arândării Port-
Arthurului.

2. Calea ferată dela Port-Arthur
până la Karbin să fie a Japoneseilor.

3. Rusia evacuează Mandjuria, care
va fi redată Chinei.

4. Rusia recunoaște supremația ja-
poneză asupra Coreei.

5. Rusia plătește Japoniei despă-
gubire de resbol.

Oyama în Mueden.

Londra. Generalul Oyama a intrat Marția
trecută cu mare pompă în Mueden. În lup-
tele dela Mueden au perdit Japoneseii 50,000
oameni și o mie de ofițeri.

Sfatul lui Roosevelt.

Londra. Corespondentul lui «Morning
Post» trimite din Washington următoarea
știre: Sunt imputernicit să public, că preșe-
dintele Roosevelt înainte de lupta dela Mue-
den a trimis o telegramă țarului, în care-l
sfătuia să închee mai bine acum pace, când
poate obține condiții mai favorabile, de cât
eventual după-ce armata rusă va fi din nou
bătută. Țarul însă în ton aspru i-a răspuns,
că nu-l primește ofertul.

Război sfânt, ori pace.

Berlin. S'a început o mișcare, care să
înduplece pe țar să declare răsboiul contra
Japoniei de război sfânt și să facă pe mă-
năstiri și biserici, să-și dea odoarele pentru
război. Odoarele mănăstirilor ruse sunt pre-
țuite în șapte miliarde ruble; numai mănă-
stirea sf. Troita din Moscva ar putea da un
miliard și jumătate. Nu se știe, de mișcarea
asta va fi încoronată de succes, fiind-că și
partidul păcii începe să pășiască tot mai
hotărât și energic.

Kuropatkin, ca subcomandant.

Berlin. Despre predarea comandei su-
preme lui Linevici a sosit următoarea știre
telegrafică: Kuropatkin era tocmai să plece,
când deodată s'a dus la Linevici, cu care
a vorbit lungă vreme. În fine s'a hotărât, să
telegrafeze țarului, rugându-l să-i permită să
rămână pe câmpul de luptă. Rugarea a
sprijinit-o și Linevici. Țarul i-a permis, să
ia comanda asupra primei armate.

Moravuri căzăcești.

Londra. Cazacii au început în 10 l. c.
furturile și jafurile. Soldați beți au făcut
prostii mari. În decursul jafului a fost omorât
un italian, un rus și patru greci. Sta-
ția de cale ferată, bazarele și spitalele au
fost aprinse și pustiite prin foc. Articolele

om. Nouă el ne-a lipsit; Ardelenii l-au găsit
tânărul profesor bătrân, frumos la chip și
zâmbos la inimă, care e dl D. Comșa.

Un profesor de seminar care se pricepe
lucrul de mână, un agricultor care prețuește
țărani până și în arta lor, un „intelectual“
care străbate căsuțe de căsuțe și stringe „zdreanța“
cehe împreună cu țesătura nouă, un om foarte
cupat și puțin plătit care-și adaugă de bună
ocupății noui, cu totul neplătite: Ardealul
de curiozități de acestea, cetitorule bogat și cu
teme de prisos al României libere! Încă de
când nu i-se albise un fir de păr, dl Comșa s'a
gândit la „albumul“ pe care abia acum trebuia
scoată; și s'a mai gândit tot odată, el și
să-i va prietenii, la o societate de agricultori
în acelaș părți unde agricultorul Român e
aproape numai țeranul, — la o Expoziție a plu-
rilar și meșteșugarilor noștri, „Expoziție in-
dustrială“ ținută în plină cetate a Sibiului, supt
ochii străinilor cari nu ne iubesc și vor trebui
totuși să ne admire, — ba chiar la un „nou
răsboi de țesut“, care să ajute pe țerancă a
lucra mai bine, mai iute și mai sigur.

Și vedeți, oamenii buni cu inima putredă
uscată ca iasca, el le-a făcut pe toate: și so-
cietate agricolă, care lucrează și e tot mai bo-
gată și mai binefăcătoare prin pildele și sfatu-
le ei, și Expoziția industrială, cu care tot ne-
nul nostru s'a putut fâli, și chiar războiul de
țesut, și astăzi și albumul, falnicul și străluci-
torul album. Pentru toate astea însă dl Comșa
nu s'a trufit cât se trufește la noi un Tocilescu
pentru o intrigă, un Găvănescu pentru o ocară,
un Tanovicescu pentru o genealogie, și așa mai

de traî au fost nimicite. Armata lui Ocu a intrat în 101. c. după amiază în Mukden; lupta de stradă a fost scurtă, *Japonezii au prins în Mukden 4000 soldați ruși.*

Ajutor întârziat.

Paris. «Echo de Paris» spune, că generalul Kuropatkin în decursul retragerii se va întâlni cu o sută douăzeci de mii de Ruși, reținuți două săptămâni de trenul transbaicalic.

Japonezii—se vede—au știut treaba asta. Unii cu asta explică cauzele atacurilor repentine japoneze.

Rușii, cari se retrag prin ținuturi muntoase, sunt în o stare mizerabilă. Japonezii i-au împresurat din toate părțile și n'au nimic de mâncare. Sunt siliți să-și taie caii.

Urmărirea Rușilor.

Londra. La *Gunnulin*, o-sută-douăzeci kilometri de Tienling, e luptă crâncenă. Avantgarda japoneză a atacat pe Ruși. Lupta nu e încă terminată.

— Nici o veste mai importantă nu a sosit de pe câmpul de luptă. Japonezii prigonesc pe Ruși, dar mai încet fiind-că trebuie să reparaie calca ferată stricată de Ruși. Pâna la Mukden e deja reparată calea ferată. *Cartierul general al lui Linevici e — se crede — în apropierea lui Cunchelin.*

Situația amatei ruse.

— Rușii continuă retragerea în cea mai mare grabă, fiind-că au auzit, că *generalul Kawamura se apropie de Kiriu, ca să taie calea de retragere a Rușilor spre răsărit*, de unde ar amenința Japonezii *Santun* și ar putea să taie calea de retragere a Rușilor. Generalii Kuropatkin și Sabarov au anunțat, că rezerviștii mai bătrâni nu sunt de nimic, demoralizează și pe ceilalți.

Disgrațiarea lui Grippenberg.

Berlin. Se telegrafează din Petersburg, că generalul Grippenberg a căzut în disgrație și nu se va mai fițoare pe câmpul de luptă. Tarul l-a numit membrul comisiei pentru îngrijirea răniților.

Soartea răniților din Mukden.

Londra. După evacuarea Mukdenului de Ruși s'au întâmplat foarte mari cruzimi. *Bolnavii au fost încredințați la soldați beți, răniții zăceau acolo, unde căzuseră, medicii au fost omorâți; Chinezii au desonorat pe îngrijitoare și au aranjat cu ele cele mai mari orgii. Pe răniți Chinezii i-au omorât în cea mai mare parte în modul cel mai crud mutilându-i.*

Vești de pace.

Paris. *Matin* după informațiunile primite de la ambasadorul japonez publică vestea, că ministrul rus *Witte*, când a fost acum un an în Berlin, a întrebat pe ambasadorul *Hajashi*, de ar fi aplicat să convină cu el în vr'un oraș european pentru a vorbi despre condițiile de pace. *Hajashi* a răspuns da, pe baza imputernicirii guvernului său. *Witte* s'a dus însă din Berlin și d'atunci nu s'au mai făcut încercări.

Prințul Yaine Bourbon pe câmpul de luptă.

Paris. Prințul *Yaine Bourbon*, fiul lui Don Carlos, în prima parte a expediției mandciuriane ca voluntar a luat și el parte. Vorbind odată cu un ziarist a spus, că el de bună voie a luat parte la războiul. Acum însă e mobilizat și acel regiment de cavalerie, de care se ține și deci va fi dator să meargă să lupte.

Londra. Guvernul japonez a decis, că va face contract cu o firmă din Copenhaga pentruca să scoată corăbiile ruse scufundate la Port-Arthur.

Din Orade.

— *Despre o piesă teatrală.* —

De două zile încoace pe scena teatrului din Orade se joacă piesa intitulată „Elnémult harangok“ (Clopotele amorțite). În analiza estetică a acestei piese nu mă aprofundez, căci nu merită, atâta pot să anticip, că nu-și află isvorul în adevărata seninătate a artei, nu zugrăvește nici o epocă ba nici prezentul, după-cum autorii voesc a o porecli.

Față'n față sunt puse două caractere: preotul reformat, care-și iubește patria sa, e un adevărat pretorian dela poarta cetății Pompei, pe care lava-l acopere, dar rămâne nemîșcat din locul pus la pază. (Plăcerea Ungurilor de a se lăuda — fie vorba între noi); e în stare a-și jertfi viața pentru omenime, e un adevărat pionier al maghiarizării și alte verzi uscate; față în față cu acesta e preotul român, bețiv, necult, lingușitor, demoralizat, cu sufletul îngropat în superstiție, belește poporul în modul cel mai crudel, e în stare să-și omoare servitorii pentru 5 oi, pe cari le-au mâncat urșii, episcopul munților, de cari se tem toți, vânzător de patrie etc.

Apoi fata preotului român, care e crescută în Sibiu, Brașov și București să îndrăgostește în preotul reformat, căruia îi vinde toate secretele tatălui său, chiar și aceea, că e membru în comitetul național, și că a primit bani din București etc., preotul român nu voeste a da fata sa după preotul reformat, dar la sfatul preotesel să învoeste și s'arută mâna preotului reformat ca semn de învoire (sic!). Piesa este întredusută cu câte și mai câte datini și superstițiuni, cari numai la popoarele Africei le poți găsi, dar nu la Românii ardeleni. Religionea ne este batjocurită în modul cel mai dejositor, ornamentele preoțești, tatăl nostru etc. Autorii așa au vrut, că numai artă să nu fie piesa lor, ci cel mult în articol politic, care e în stare să deștepte ura față de Români.

Ungurii nu cunosc viața noastră socială, nu au nici idee despre cele mai fundamentale așezăminte familiare, nici literatura noastră, cu un cuvânt nu știu nimic din internul nostru. Numai atâta pot câștiga despre noi din zările maghiare ca să ne urască, căci durere, nu găsești un articol în presa maghiară care să se ocupe cu toate acestea chestii științifice.

Politica de maghiarizare! deci trebuie pusă și pe scenă, căci numai așa și așa se poate deștepta ura față de noi și dorința de a ne strivi, și numai așa se pot crește generațiuni de șovinisti, dacă it va nutri și prin artă. O vație Sofocle dacă te-ai scula văzându-ți mijlocul tău atât de ideal pentru de a îmblânzi firea omenească, desigur n'at felicită pe *Rákosi Viktor* și *Malonyai*.

Tinerimea română din Oradea-Mare pătrunsă de o profundă iubire de neamul pe care l'a văzut atât de persiflat, chiar și în arta maghiară s'a ținut de datorință — știind că procurorul pentru piesa, pe care chiar șovinisti dela „Nagyvárad“ o țin de șovinistă, nu va sta cu brațele deschise și cu codicele penal în mână ca să deie satisfacție Românilor batjocuriți; în ambe rîndurile să fluere piesa. În seara primă scandalul n'a fost, căci după două sau trei fluerături, Români pentru curiozitate au încetat, dar în seara următoare, i-au dat tributul cuvenit, în cât au zădărnicit pe un moment continuarea piesei. Publicul maghiar, ca adevărate hiene, striga „úsd az oláht“, dar nime nu a atins cel puțin cu un deget pe români.

Români la provocarea poliștilor, cari erau de două-ori mai mulți de căpi Români au părăsit sala dar nebătuți, precum au văzut cei dela „Nagyvárad“.

Poliția face pașii de lipsă, ca să pedepsească pe Români. La așa ceva ne putem aștepta.

S.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 22 Martie

— **Inițiativă laudabilă.** Ne sosește despre hotărîre laudabilă a domnișoarele mîne din Sibiu, care au promis a veni ajutor „Reuniunii femeilor“ la înființarea lei de menaj și industrie și au luat asupra sarcina de aranjament a loteriei de obiecte treprinsă în favorul școlii. Pregătirile deja aproape încheiate, încă în cursul săptămânii se vor emite lozurile, a r cor. riu va cuprinde 650 câștiguri, formate din ruri frumoase și prețioase, intrate spre aceasta. Amănunte despre loterie cât și donațiuni vor urma în numerele viitoare.

— **Alegere de preot în Coștel.** Ni se Vă vestesc că în 6 19 III. 1905 n. Duminec a avut loc alegerea de paroh în comuna Coștel (ppresb. Făget) devenind ales paroh Eugen Sudreșian, fost capelan în Lugoj, cu nimitate de voturi — peste 88 voturi da. Suntem deplin satisfăcuți că ne-a succedat un demn urmaș după binemeritul nostru răposat Ioan Sudreșian. Alegerea a fost cu mare tact și în cea mai bună ordine și de cătră P. Veneratul protopop tractual Seb. Olario.

— **Clopotul patriarhului Brancovici.** Patriarhul Brancovici din incidentul sărbării a zilei sale onomastice a dăruit pentru cea mare un clopot de mărime uriașă.

Clopotul e de 31.85 măzi metriche și a costat 13.500 coroane.

— **Notariate nouă în cemitatul Bihor.** Ministrul internelor a hotărît să se înființeze cemitatul Bihorului *unspre-zece noui* notariate tru ceea-ce a prevăzut un ajutor de 17.600 roane.

— **Noul comandant suprem amatei ruse.** Generalul Linevici, care de un om extraordinar de energic și pabil, s'a născut în anul 1838 în orașul Cernigow; după-ce și-a terminat diile în orașul natal, s'a dedicat în anul carierei militare, pe care s'a impus de v. Dela țar a primit ordinul sf. George de sabie de aur. În 1891 a fost înaint gradul de general, iar în 1895 deveni mandantul trupelor sudice și în decursul operațiunilor din Mandjuria. Și e întrecut că Micado fu primul, care i-a gratul pentru luarea Pekingului, și l-a distins cu un din, cel mai de samă ordin japonez, pe Ussuri în ținutul amar le-a com. Linevici până în toamna anului trecut să zică până la împărțirea operațiunilor Kuropatkin și ridicarea unei noi armate. El a luat comanda primei armate care se află la aripa stângă a operațiunilor ruse.

Ca exterior tradează tipul mongol și rană la picior îl face să schioapeze întrebunțeze în continuu un băț, de să se razime.

— **Serbătoarea Mortara în cetate.** Regimentul 33 de infanterie în 23 Martie va sărbători aniversarea învingerilor din 23 Martie 1878. Mortara și Novara. Dimineața la 9 ore se dă masa, după terminarea căruia tenent-colonelul John Jenakle va vorbi în semnătatea zilei în limba germană, ca apoi Cioban românește, iar căpitanul Kestler va vorbi în germană. După aceea se vor împărți premii din fundatura soldaților celor mai bavi. Soldații vor avea pata afară de prânzul obicinuit friptură și cafea.

— **Moartea unui ministru prusiac.** Ministrul prusiac. baronul *Cammer-stein* a murit după amiază. S'a născut în 9 Octombrie 1815. Înainte de 1865 a servit pe reșterea.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stofe pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — *Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brünn.*

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI **LEICHNER și FLEISCHER.** SPECIAL de STOFE ENCOLORATE PENTRU

ARAD. piața Libertății 17. Cincbisericii. (PÉCS) Király u.

Bibliografie.

Administrația „Tribunei“ să afle de vânzare următoarele cărți:

„Toma“ de Russu Sirianu Cor. 2.— plus 10 fl. porto	5
„Căstiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5
„Luce“ de Emil Zola Cor. 0.40	5
„Oratorul declamator“	0.50
„Părăsirea“ I. Slavici	1.50
„Căpitan de roană“	1.—
„Const. Hodoș“	1.50
„Drama“ fără în 3 acte	0.30
„Cădarul“ dieceșii aradane	0.40
„Sylvia“ de Vojen	1.—

A apărut și afle de vânzare la instit. grafic „Ereva“, București: „Frumos“ de Const. Hodoș 1.50.

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic op. 1. Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buc. schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. Cestiuni din dreptul și istoria bisericii rom. unite, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein, 1681-1751) Blaj 8° mare, 422 XVI pag. Costă 1 cor., (pentru România 5 lei).

4. Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu referință la Schematismul archidieceșii de A.-Julia Arad, găraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. Statistica Românilor din Transilvania în anul 1875 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron, Blaj 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. Vechile episcopii românești: a Vadului, Teiușului, Silvașului și Belgradului, Blaj 1903 62 pag. Prețul 2 cor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novac și istoria Românilor transilvăneni dela anul 1764. Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 (pentru România 5 lei).

8. Discursuri, Autonomia bisericească, Discursuri, Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia „Ereva“ din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul special-se banii înaintea, — ori contra rambursă.

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichiu.

INSERTIUNI și RECLAME.

Dr. Iustin Marșieu

anunță că și-a deschis

cancelarie advocațională

în ARAD,

Strada Salacz Nr. 1 etagiul II.

574

În cancelaria avocatului Dr. Ioan Papp se afle aplicare numai decât un candidat avocat; cei cu praxă vor fi preferiți. Adresa direct pe lângă comunicarea fiilor de angajare.

570

FEIERANTAL

pictor de embleme, firme și zugrav Arad, Strada Rákoczy Nr. 10. pregătesc potrivit timpului modern

TABELE DE FIRME,

pe sticlă, tinichia, lemn, etc.

Tot asemenea zugrăviri cu gust imitație de lemn natural.

Comande în provincie se savârșesc prompt, cu prețuri foarte moderate.

Înștiințare!

Am onoare a anunța pe on. public, că Sămbătă în 4 Februarie voi deschide cafenea

„OTTTHON“

(fostă Hunyadi)

pe care am aranjat-o splendid, pe lângă concursul unei muzici renumite.

Se va serba inaugurarea festivă.

Bufete rece și beuturi alese, dispunând de ziare locale și din capitala solicitând binevoitorului concurs

Sunt cu stimă deosebită

Grünwald Simon,

cafegiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvsergicu.

ARAD, Piața Libertății lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Compactor român în Arad.

Subscrisul îmi iau voie a aduce la cunoștința onor. public român, că reintors din străinătate m'am stabilit în Arad. str. Weitzer János Nr. 7, unde mi am deschis un

Atelier de compactorie modernă,

aranjat cu mașinele cele mai nouă și mai perfecționate, sunt în plăcuta poziție a efectui ori ce lucrări atingătoare de această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine legături de lux. Asămenea pentru legături protocele p. cancelarie, cărți bisericești, cărți de rugăciuni pentru prea onorații domni preoți, în tomuri singuratic ori în partii de ori-ce mărime, pe lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt și ieftin.

În speranță, că onor. public român îmi va oferi binevoitorul concurs, rămân

Cu distinsă stimă

Iustin Ardélean,

compactior.

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferării pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang Mașine (sparher) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru gheață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pumpelor de stropit contra nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, penținuri și briciuri.

Deposit esclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint: VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public din loc și din provincie că la atelierul meu de

fabricarea paturilor și a cuptoarelor primesc efectuarea a tot felul de

cuptoare și mașini de gătit

tot asemenea

mutarea și repararea lor

pe lângă prețurile cele mai moderate.

Am în deposit sobe de maiolica ș. a. în toate culorile și prețurile.

Rugând pentru binevoitorul concurs rămân cu stima

Borai Gyula

524

fabricant de paturi și cuptoare

Arad, Közép-u. Nr. 6. (casa proprie)

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amanetare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvsergicu

ARAD, Strada Bisericii

(Palatul minoriților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Condițiunea principală a

FRUMSEȚEI

este, ca fața și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supra-răcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Créma pudor 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

ARAD, Pécskai-ut.

287

Nicodim Vanc

prăvălie de coloniale și delicatose.

ARAD, Strada Széchenyi (casa Neumaz)

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public că în Strada chenyi am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabilit în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, beuturi țeară și streine, cealuri, prăjituri pentru ceai (Cafos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri ș. a. m.

Când cer protecția onor. public il asigur despre serviciu punctual și

Cu deosebită stimă

Nicodim Vanc

Arad, strada Széchenyi (casa Neumaz)

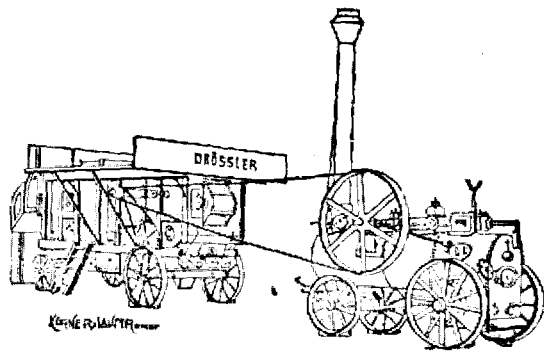
543

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 5

transportă automobile, locomotive cu vapor, grapa de imblăce cu vapor, imblăce de mână și (jărgányos) motoarele crude, montează mori și tot felul de mașini agricole

Marfa solidă, pe condițiuni favorabile plată. —

Se trimite catalogul preț și cheltueli

Se caută agenți

Avis prealabil.

Cea mai mare magazie
A Aradului

bluse și toalete de dame și copii gata,
Piața Libertății Nr. 3, casa Dr. Reisinger.

Cu stimă aduc la cunoștința onoratului public, că pe piața libertății Nr. 3, deschid în 16 a. c. o prăvălie pentru toalete gata de dame și copii.

521

Cu stimă:

Winternitz Jenő.

Comande după măsură în timpul cel mai scurt.

Toalete de doliu în todeauna în deposit.

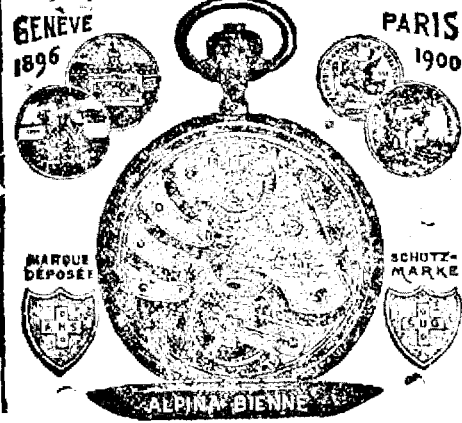
Asortiment foarte bogat în bluse.

HEGEDŰS JÓZSEF

ciasornicar ARAD. juvelier

— Piața Boros Béni și colțul străzii Nador.

Chronomètre Alpina

Cel mai
ESCELENT
ciasornic
al veacului.

Union
Horlogère
BIENNE-GENÈVE.

Cadouri de Crăciun și Anul nou.

Friedmann Lajos

prăvălie de coloniale și delicatose

ARAD, Piața Libertății Nr. 4 (lângă cafeneaua Pölzl)

Am onoarea aduce la cunoștința onoratului public că pe piața Libertății (lângă cafeneaua Pölzl), am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabilit în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, beuturi din țeară și streine, cealuri, prăjituri pentru ceai (Cafos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri (și coșer) ș. a. m.

Când cer protecția onor. public il asigur despre serviciu punctual și solid.

Cu deosebită stimă

Friedmann Lajos

Comande din provincie
se execută prompt.

520

Arad, Piața Libertății nr. 4 (l. Pölzl).

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)

(gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giuvaere, tot felul de reparări

abatjour etc. Schimbări

de aur și argint conform

==== cursului de zi. ====

Comande din provincie să execute prompt.

==== Asortiment de articole de optică. ====

Reparări de oroloage.

==== Prețuri culante. ====

464